

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos

**AIDS IR ANTIRETROVIRUSINĖ TERAPIJA
2021 METAIS LIETUVOJE**



Vilnius, 2022

ATASKAITĄ PARENGĖ:

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Užkrečiamųjų ligų valdymo skyrius

Oksana Jučienė

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras, 2022
<https://www.nvsc.lrv.lt/.lt>

TURINYS

ĮVADAS	4
ĮGYTAS IMUNITETO NEPAKANKAMUMO SINDROMAS (AIDS) 2021 METAIS	5
DUOMENYS APIE 2021 M. PRADĖTĄ ANTIRETROVIRUSINĘ TERAPIJĄ	7
DUOMENYS APIE 2021 M. SKIRTĄ ANTIRETROVIRUSINĘ TERAPIJĄ	10
DUOMENYS APIE ŽIV UŽSIKRĖTUSIAS NĖŠČIASIAS IR JŲ NAUJAGIMIUS, KURIEMS PER METUS BUVO TAIKOMA PERINATALINIO ŽIV PERDAVIMO PROFILAKTIKA	13
APIBENDRINIMAS	14

IVADAS

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 3 d. įsakymas Nr. V-384 „Dėl žmogaus imunodeficito viruso ligos diagnostikos ir gydymo, kompensuojamo iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010 m., Nr. 54-2661; 2010 m., Nr. 96-5001; 2010, Nr. 138-7084; 2012 m., Nr. 27-1227, TAR, 2015 m., Nr. 11285, TAR, 2018 m., Nr. 2561, TAR, 2020 m., Nr. 16244) (toliau – Įsakymas) nustato iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų kompensuojamo žmogaus imunodeficito viruso sukeltos ligos (toliau – ŽIV liga) diagnozavimo, gydymo, šia liga sergančių pacientų priežiūros tvarką bei pranešimų ir ataskaitų apie nustatytą šios ligos diagnozę ir skirtą gydymą Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) teikimo tvarką.

Ši ataskaita parengta pagal asmens sveikatos priežiūros įstaigų pateiktus ir patikslintus duomenis apie pradėtą antiretrovirusinę terapiją (ART) ir apie asmens sveikatos priežiūros įstaigoje per praėjusius metus antiretrovirusiniais vaistais gydytus pacientus.

NVSC metinę analizę teikia Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai ir institucijoms, pateikusioms Ataskaitas apie asmens sveikatos priežiūros įstaigoje per metus antiretrovirusiniais vaistais gydytus pacientus.

ĮGYTAS IMUNITETO NEPAKANKAMUMO SINDROMAS (AIDS) 2021 METAIS

Vadovaudamasis Įsakymu, gydytojas, pacientui diagnozavęs bent vieną AIDS indikacinę ligą (kodai pagal TLK-10-AM B20–B24, išskyrus B23.0) pagal 1993 metų Europos AIDS atvejo apibrėžimą, nurodytą 2002 m. kovo 19 d. Komisijos sprendime, nustatančiame atvejų (ligų) apibrėžimus, naudotinus pateikiant duomenis apie užkrečiamąsias ligas į Bendrijos tinklą pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 2119/98/EB (praneštą dokumentu Nr. C(2002) 1043) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 7 tomas, p. 28), užpildo Pranešimą apie nustatytą įgyto imuniteto nepakankamumo (AIDS) diagnozę ir per 7 dienas nuo užpildymo dienos pateikia NVSC.

2021 metais Lietuvoje diagnozuoti **38 AIDS atvejai**. Analizuojant duomenis pagal lytį, 29 iš susirgusiųjų AIDS buvo vyrai, 9 – moterys (1 lentelė). Asmenų, kuriems 2021 metais diagnozuotas AIDS, amžiaus vidurkis siekė 42 metus.

1 lentelė. 2021 metais susirgusiųjų AIDS pasiskirstymas pagal lytį

Lytis	Abs. sk.	Proc.
Moterys	9	23,7
Vyrai	29	76,3
Iš viso	38	100

2021 metais daugiausiai susirgusiųjų AIDS pagal gyvenamąją vietą buvo Vilniaus (35,9 proc.) ir Klaipėdos apskrities (28,2 proc.) gyventojai (2 lentelė).

2 lentelė. 2021 metais susirgusiųjų AIDS pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą

Gyvenamoji vieta	Abs. sk.	Proc.
Vilniaus apskritis	13	34,2
Kauno apskritis	3	7,9
Klaipėdos apskritis	11	28,9
Šiaulių apskritis	3	7,9
Panevėžio apskritis	1	2,6
Tauragės apskritis	1	2,6
Telšių apskritis	2	5,3
Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžios įstaigos	4	10,5
Iš viso	38	100*

*apvalinta iki sveiko skaičiaus

Pagal galimą užsikrėtimo būdą dauguma (47,4 proc.) 2021 metais susirgusiųjų AIDS ŽIV infekcija užsikrėtė vartodami švirksčiamuosius narkotikus, 44,7 proc. – heteroseksualių lytinių santykių metu, 5,3 proc. – užsikrėtimo būdas nežinomas, 2,6 proc. – homoseksualių lytinių santykių metu (3 lentelė).

3 lentelė. 2021 metais susirgusiųjų AIDS pasiskirstymas pagal galimą užsikrėtimo ŽIV būdą

Galimas užsikrėtimo būdas	Abs. sk.	Proc.
Heteroseksualių lytinių santykių metu	17	44,7
Homoseksualių lytinių santykių metu	1	2,6
Vartojant švirkščiamuosius narkotikus	18	47,4
Nežinomas	2	5,3
Iš viso	38	100

21 ŽIV infekcija užsikrėtusiam asmeniui 2021 metais buvo diagnozuotas AIDS.

Dažniausia AIDS indikacinė liga – *Mycobacterium tuberculosis* infekcija (4 lentelė).

4 lentelė. AIDS indikacinės ligos 2021 metais*

AIDS indikacinės ligos pavadinimas	Susirgimų atvejų skaičius (abs.sk.)*
Citomegalo viruso (toliau – CMV) liga (išskyrus kepenų, blužnies, limfinių mazgų pažeidimą) arba CMV retinitas (diagnozuojama pagal TLK-10-AM kodu B20 žymima liga)	2
<i>Herpes simplex</i> , lėtinis išopėjimas (-ai), trunkantis (-ys) ilgiau kaip 1 mėn., ar ezofagitas, bronchitas ar pneumonitas (diagnozuojamas pagal TLK-10-AM kodu B20 žymima liga)	1
Ekstrapulmoninė kriptokozė (diagnozuojama pagal TLK-10-AM kodu B20 žymima liga)	1
Stemplės kandidozė (diagnozuojama pagal TLK-10-AM kodu B20 žymima liga)	7
Ekstrapulmoninė ar išplitusi <i>Mycobacterium avium</i> komplekso ar <i>Mycobacterium kansasii</i> infekcija (diagnozuojama pagal TLK-10-AM kodu B20 žymima liga)	1
Plaučių <i>Mycobacterium tuberculosis</i> infekcija suaugusiesiems ir vaikams nuo 13 metų (diagnozuojama pagal TLK-10-AM kodu B20 žymima liga)	12
Ekstrapulmoninė <i>Mycobacterium tuberculosis</i> infekcija (diagnozuojama pagal TLK-10-AM kodu B20 žymima liga)	1
<i>Pneumocystis jirovecii</i> pneumonija (diagnozuojama pagal TLK-10-AM kodu B20 žymima liga)	8
Bakterinė recidyvuojanti pneumonija (2 ar daugiau epizodų per 12 mėn.) (diagnozuojama pagal TLK-10-AM kodu B20 žymima liga)	1
Smegenų toksoplazmozė (diagnozuojama pagal TLK-10-AM kodu B20 žymima liga)	3
Limfoma, Berkito (Burkitt) ar panašaus tipo limfoma (diagnozuojama pagal TLK-10-AM kodu B21 žymima liga)	2
Progresuojanti daugiažidininė leukoencefalopatija (diagnozuojama pagal TLK-10-AM kodu B20 žymima liga)	2
ŽIV sukeltas išsekimo sindromas: daugiau kaip 10 proc. svorio netekimas ir viduriavimas (2 ar daugiau kartų per dieną ilgiau kaip 30 dienų) arba ilgiau kaip 30 dienų trunkantis karščiavimas, nesusijęs su kita nustatyta priežastimi, (diagnozuojama pagal TLK-10-AM kodu B22 žymima liga)	3

*keturiems AIDS susirgusiems asmenims buvo nustatytos dvi AIDS indikacinės ligos, vienam – trys.

DUOMENYS APIE 2021 METAIS PRADĖTĄ ANTIRETROVIRUSINĘ TERAPIJĄ

Ši ataskaitos dalis yra parengta pagal pateiktus Pranešimus apie pradėtą antiretrovirusinę terapiją (toliau – ART).

2021 metais antiretrovirusinė terapija iš viso pradėta **177** ŽIV užsikrėtusiems asmenims, iš jų – 44 moterims ir 133 vyrams. Tai praktiškai tiek pat, kiek 2020 metais, kai ART pradėta 179 asmenims.

Amžiaus vidurkis pacientų, kuriems 2021 metais buvo pradėta ART, siekė 40 metų.

Pagal galimą užsikrėtimo būdą dauguma (49,7 proc.) asmenų, kuriems buvo pradėta ART, ŽIV infekcija užsikrėtė vartodami švirksčiamuosius narkotikus, 37,9 proc. – heteroseksualių lytinių santykių metu, 9,6 proc. – homoseksualių lytinių santykių metu, 0,6 proc. – perinataliniu būdu, likusiųjų (1,7 proc.) – užsikrėtimo būdas nežinomas (5 lentelė).

5 lentelė. Asmenų, kuriems 2021 metais pradėta antiretrovirusinė terapija, pasiskirstymas pagal galimą užsikrėtimo ŽIV būdą

Galimas užsikrėtimo būdas	Abs. sk.	Proc.
Heteroseksualių lytinių santykių metu	67	37,9
Homoseksualių lytinių santykių metu	17	9,6
Vartojant švirksčiamuosius narkotikus	88	49,7
Perinatalinis užsikrėtimas	1	0,6
Nežinoma	4	2,3
Iš viso	177	100*

*apvalinta iki sveiko skaičiaus

30,5 proc. asmenų, kuriems 2021 metais pradėta ART, diagnozuota A klinikinė kategorija, 30,6 proc. – B klinikinė kategorija, 19,2 proc. – C klinikinė kategorija. 19,8 proc. atvejų klinikinė kategorija nenurodyta (6 lentelė).

6 lentelė. Asmenų, kuriems 2021 metais pradėta antiretrovirusinė terapija, pasiskirstymas pagal 1993 m. JAV ligų kontrolės centro (CDC) peržiūrėtą suaugusiųjų ir paauglių ŽIV infekcijos klasifikaciją ir papildytą AIDS apibrėžimu

Klinikinės kategorijos	Pacientų skaičius	
	Abs.sk.	Proc.
A klinikinė kategorija, viso	54	30,5
A1	21	11,9
A2	33	18,6
A3	0	0,0
B klinikinė kategorija, viso	54	30,5
B1	5	2,8
B2	27	15,3
B3	22	12,4
C klinikinė kategorija, viso	34	19,2
C1	2	1,1
C2	6	3,4
C3	26	14,7
Informacija nepateikta	35	19,8

CD4 limfocitų skaičiaus vidurkis pradėdant ART buvo 399,6 / mm³ (buvo analizuojami 155 (87,5 proc.) pacientų ART pranešimų duomenys). Moterims CD4 limfocitų skaičiaus vidurkis pradėdant ART siekė 485,5 / mm³ (n=40), vyrams – 369,8 / mm³ (n=115).

ŽIV RNR kopijų skaičiaus vidurkis pradėdant ART siekė 3,34x10⁵ kop. / ml (buvo analizuoti 136 (76,8 proc.) pacientų ART pranešimų duomenys). Moterims ŽIV RNR kopijų skaičiaus vidurkis pradėdant ART siekė 6,2 x10⁵ kop. / ml (n=39), vyrams – 2,2 x10⁵ kop. / ml (n=97).

Pakaitinį palaikomąjį gydymą (metadonu, buprenorfinu ir kt.) gavo trys ŽIV užsikrėtę asmenys ART pradžioje, 33 – buvę narkotikų vartotojai (pastarąsias 4 savaites nevartojantys) ir keturi – aktyvūs švirkščiamųjų narkotikų vartotojai.

5,0 proc. asmenų ART pradžioje buvo nustatyta koinfekcija su virusiniu hepatitu B, 49,7 proc. – su virusiniu hepatitu C, 5,1 proc. – su tuberkulioze (7 lentelė). Penkiems (2,8 proc.) asmenims diagnozuotas sifilis.

7 lentelė. Asmenų, kuriems 2021 metais pradėta antiretrovirusinė terapija, pasiskirstymas pagal koinfekciją su virusiniais hepatitais B ir C bei tuberkulioze

Koinfekcija	Teigiama	Neigiama	Išgydytas	Nežinoma	Nenurodyta
Virusinis hepatitas B	9	152	0	16	0
Virusinis hepatitas C	88	75	3	11	0
Tuberkuliozė	9	150	1	11	6

166 (93,8 proc.) asmenims buvo skirti pagrindinio gydymo ART vaistai, iš jų 122 (68,9 proc.) 2NATI+1II derinys, 24 (13,6 proc.) 2NATI+ PI/r arba PI/c ir 20 (11,3 proc.) asmenims 1NATI+1II derinys. Dešimčiai (5,6 proc.) asmenų buvo paskirti alternatyvieji ART vaistų deriniai (8 lentelė)¹.

8 lentelė. Asmenų, kuriems 2021 metais pradėta antiretrovirusinė terapija, pasiskirstymas pagal vaistų derinius ir lytį

Eil. Nr.	ART deriniai	Vyrai (Abs.sk.)	Moterys (Abs.sk.)	Iš viso (Abs.sk.)
1. Pagrindinio gydymo pirmaeiliai ART vaistų deriniai				
1.1	2 NATI + 1 II (iš viso)	94	28	122
1.1.1	Abakaviras ir lamivudinas (sudėt. prep.) + raltegraviras, RAL	0	2	2
1.1.2	Abakaviras ir lamivudinas (sudėt. prep.) + dolutegraviras, DTG arba abakaviras ir lamivudinas ir dolutegraviras (sudėt. prep.)	20	4	24
1.1.3	Emtricitabinas ir tenofoviro dizoproksilis (sudėt. prep.) + raltegraviras, RAL	3	17	20
1.1.4	Emtricitabinas ir tenofoviro dizoproksilis (sudėt. prep.) + dolutegraviras, DTG	71	5	76
1.2	2 NATI + PI/r arba PI/c (iš viso)	13	11	24
1.2.1	Abakaviras ir lamivudinas (sudėt. prep.) + darunaviras ir kobicistatas (DRV/c) (sudėt. prep.)	1	5	6
	Abakaviras + lamivudinas + darunaviras ir kobicistatas (DRV/c) (sudėt. prep.)	0	1	1
1.2.2	Emtricitabinas ir tenofoviro dizoproksilis (sudėt. prep.) + lopinaviras ir ritonaviras (LPV/r) (sudėt. prep.)	2	1	3
1.2.3	Emtricitabinas ir tenofoviro dizoproksilis (sudėt. prep.) + darunaviras ir kobicistatas (DRV/c) (sudėt. prep.)	10	4	14
1.3	1 NATI + 1 II (iš viso)	19	1	20
1.3.1	Lamivudinas ir dolutegraviras (sudėt. prep.)	19	1	20
2. Alternatyvieji ART vaistų deriniai				
2.1	2 NATI + 1 NNATI (iš viso)	4	1	5
2.1.1	Lamivudinas ir tenofoviro dizoproksilis ir doravirinas (sudėt. prep.)	3	1	4
2.1.2	Emtricitabinas ir tenofoviro dizoproksilis (sudėt. prep.) + efavirenzas, EFV	1	0	1
2.2	2 NATI+1 II (iš viso)	1	1	2
2.2.1	Lamivudinas ir zidovudinas (sudėt. prep.) + raltegraviras, RAL	0	1	1
2.2.2	Lamivudinas ir zidovudinas (sudėt. prep.) + dolutegraviras, DTG	1	0	1
2.3	2 NATI+ 1 PI (su r ar c) (iš viso)	1	2	3
2.3.1	Lamivudinas ir zidovudinas (sudėt. prep.) + darunaviras ir kobicistatas (DRV/c) (sudėt. prep.)	0	1	1
2.3.2	Lamivudinas ir zidovudinas (sudėt. prep.) + lopinaviras ir ritonaviras (LPV/r) (sudėt. prep.)	1	1	2
3.	Iš viso	133	44	177

¹ NATI – nukleozidiniai ir nukleotidiniai atvirkštinės transkriptazės inhibitoriai
 NNATI – nenukleozidiniai atvirkštinės transkriptazės inhibitoriai
 PI – proteazių inhibitoriai
 II – integrazės inhibitoriai
 /r-ritonaviras
 /c-kobicistatas

DUOMENYS APIE 2021 METAIS SKIRTA ANTIRETROVIRUSINĘ TERAPIJĄ (ART)

Ši ataskaitos dalis yra parengta pagal asmens sveikatos priežiūros įstaigų pateiktas ataskaitas apie asmens sveikatos priežiūros įstaigose (ASPI) per metus antiretrovirusiniais vaistais gydytus ligonius².

2021 metais antiretrovirusinė terapija iš viso buvo skirta **1460** ŽIV užsikrėtusių asmenų (368 moterims ir 1092 vyrams). 2021 metų pabaigoje 149 (10,2 proc.) pacientams gydymas nebuvo tęsiamas (59 nesilankė, 33 mirė, 2 išvyko, 38 iš įkalinimo įstaigos paleisti į laisvę, 3 gydymą nutraukė savo noru, 14 asmenų – dėl kitos priežasties arba ji yra nenurodyta).

1259 pacientams antiretrovirusinė terapija skirta asmens sveikatos priežiūros įstaigose, 159 – Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – KD) pavaldžiose įstaigose, 42 – ASPI ir KD (9 lentelė).

9 lentelė. Asmenų, kuriems 2021 metais skirta antiretrovirusinė terapija, pasiskirstymas pagal gydymo įstaigą

Įstaiga	Asmenų skaičius (Abs.sk)
Asmens sveikatos priežiūros įstaiga	1259
Asmens sveikatos priežiūros įstaiga ir KD	159
KD	42
Iš viso	1460

Pagal galimą užsikrėtimo ŽIV infekcija būdą daugiausiai (42,3 proc.) asmenų, kurie 2021 metais buvo gydomi antiretrovirusiniais vaistais, ŽIV infekcija užsikrėtė vartodami švirksčiamuosius narkotikus, 37,9 proc. – heteroseksualių lytinių santykių metu, 15,3 proc. – homoseksualių santykių metu (10 lentelė).

10 lentelė. Asmenų, kuriems 2021 metais skirta antiretrovirusinė terapija, pasiskirstymas pagal galimą užsikrėtimo būdą

Galimas užsikrėtimo būdas	Abs. sk	Proc.
Heteroseksualių santykių metu	553	37,9
Homoseksualių santykių metu	223	15,3
Vartojant švirksčiamuosius narkotikus	619	42,3
Perinatalinis perdavimas	6	0,4
Nežinoma	59	4,0
Iš viso	1460	100*

*apvalinta iki sveiko skaičiaus

² Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 3 d. įsakymas Nr. V-384 „Dėl žmogaus imunodeficito viruso ligos diagnostikos ir gydymo, kompensuojamo iš privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010 m., Nr. 54-2661; 2010 m., Nr. 96-5001; 2010 m., Nr. 138-7084; 2012 m., Nr. 27-1227, TAR, 2015 m., Nr. 11285, TAR, 2018 m., Nr. 2561, TAR, 2020 m., Nr. 16244)

67 ŽIV liga sergantiems asmenims (4,6 proc. nuo visų 2021 m. gydytų ART) taip pat taikytas pakaitinis palaikomasis gydymas (metadonu, buprenorfinu ir kt.).

2021 metais skirti antiretrovirusinės terapijos deriniai

2021 m. antiretrovirusinė terapija buvo skirta 6 vaikams iki 18 metų amžiaus (11 lentelė).

11 lentelė. ŽIV užsikrėtusiems vaikams iki 18 metų amžiaus 2021 metais skirti antiretrovirusinės terapijos deriniai pagal vaistų derinius

Eil. Nr.	ART deriniai	Iš viso (abs.sk)
1.	Abakaviras ir lamivudinas ir dolutegraviras (sudėt. prep.)	1
2.	Abakaviras, ABC + lamivudinas, 3TC + nevirapinas, NVP	1
3.	Abakaviras ir lamivudinas (sudėt. prep.) + lopinaviras ir ritonaviras (LPV/r) (sudėt. prep.)	2
4.	Darunaviras ir kobicistatas (DRV/c) (sudėt. prep.) + raltegraviras, RAL	1
5.	Lamivudinas ir zidovudinas (sudėt. prep.) + lopinaviras ir ritonaviras (LPV/r) (sudėt. prep.)	1
6.	Iš viso	6

1271 (87,4 proc.) suaugusiems asmenims buvo taikomi pagrindinio gydymo pirmaeiliai ART vaistų deriniai, iš jų 836 (57,5 proc.) – 2NATI + 1II derinys, 315 (21,7 proc.) – 2NATI + PI/r arba PI/c derinys ir 125 (5,5 proc.) – 1 NATI + 1 II derinys.

153 (10,5 proc.) suaugusiems asmenims buvo skirti alternatyvieji ART vaistų deriniai. 25 (1,7 proc.) suaugusiems asmenims buvo skirti kiti ART vaistų deriniai. (12 lentelė)

12 lentelė. Suaugusiems 2021 metais skirti antiretrovirusinės terapijos deriniai pagal lytį ir vaistų derinius

Eil. Nr.	ART deriniai	Vyrai (abs.sk.)	Moterys (abs.sk.)	Iš viso (abs.sk.)
1.	Pagrindinio gydymo pirmaeiliai ART vaistų deriniai			
1.1	2 NATI + 1 II (iš viso)	639	197	836
1.1.1	Abakaviras ir lamivudinas (sudėt. prep.) + raltegraviras, RAL	47	48	95
1.1.2	Abakaviras ir lamivudinas (sudėt. prep.) + dolutegraviras, DTG arba abakaviras ir lamivudinas ir dolutegraviras	366	82	448
1.1.3	Emtricitabinas ir tenofoviro dizoproksilis (sudėt. prep.) + raltegraviras, RAL	28	48	76
1.1.4	Emtricitabinas ir tenofoviro dizoproksilis (sudėt. prep.) + dolutegraviras, DTG	198	19	217
1.2	2 NATI + PI/r arba PI/c (iš viso)	230	85	315
1.2.1	Abakaviras ir lamivudinas (sudėt. prep.) + lopinaviras ir ritonaviras (LPV/r) (sudėt. prep.)	15	20	35
1.2.2	Abakaviras ir lamivudinas (sudėt. prep.) + darunaviras ir kobicistatas (DRV/c) (sudėt. prep.)	110	42	152
1.2.3	Emtricitabinas ir tenofoviro dizoproksilis (sudėt. prep.) + lopinaviras ir ritonaviras (LPV/r) (sudėt. prep.)	6	1	7
1.2.4	Emtricitabinas ir tenofoviro dizoproksilis (sudėt. prep.) + darunaviras ir kobicistatas (DRV/c) (sudėt. prep.)	99	22	121
1.3	1 NATI + 1 II (iš viso)	98	27	125
1.3.1	Lamivudinas ir dolutegraviras (sudėt. prep.)	98	27	125
2.	Alternatyvieji ART deriniai			
2.1	2 NATI + 1 NNATI (iš viso)	59	17	76
2.1.1	Abakaviras ir lamivudinas (sudėt. prep.) + efavirenzas, EFV	26	9	35
2.1.2	Emtricitabinas ir tenofoviro dizoproksilis (sudėt. prep.) + efavirenzas, EFV	9	2	11
2.1.3	Doravirinas ir lamivudinas ir tenofoviro dizoproksilis	24	6	30
2.2	2 NATI+1 II arba 1 PI (su /r ar /c) arba 1 NNATI (iš viso)	46	31	77
2.2.1	Lamivudinas ir zidovudinas (sudėt. prep.) + raltegraviras, RAL	5	11	16
2.2.2	Lamivudinas ir zidovudinas (sudėt. prep.) + dolutegraviras, DTG	20	5	25
2.2.3	Lamivudinas ir zidovudinas (sudėt. prep.) + darunaviras ir kobicistatas (DRV/c) (sudėt. prep.)	10	5	15
2.2.4	Lamivudinas ir zidovudinas (sudėt. prep.) + lopinaviras ir ritonaviras (LPV/r) (sudėt. prep.)	6	10	16
2.2.5	Lamivudinas ir zidovudinas (sudėt. prep.) + efavirenzas, EFV	5	0	5
3.	Kiti deriniai	18	7	25
3.1	Darunaviras ir kobicistatas (DRV/c) (sudėt. prep.) + raltegraviras, RAL	7	3	10
3.2	Darunaviras ir kobicistatas (DRV/c) (sudėt. prep.) + dolutegraviras, DTG	6	1	7
3.3	Darunaviras, DRV + ritonaviras /r + raltegraviras, RAL	2	0	2
3.4	Lopinaviras ir ritonaviras (LPV/r) (sudėt. prep.) + raltegraviras, RAL	0	2	2
3.5	Dolutegraviras, DTG+ efavirenzas, EFV	1	1	2
3.6	Emtricitabinas ir tenofoviro dizoproksilis (sudėt. prep.)	2	0	2
4.	Iš viso	1090	364	1454

DUOMENYS APIE ŽIV UŽSIKRĖTUSIAS NĖŠČIAŠIAS IR JŲ NAUJAGIMIUS, KURIEMS 2021 M. BUVO TAIKOMA PERINATALINIO ŽIV PERDAVIMO PROFILAKTIKA

Ši ataskaitos dalis yra parengta pagal asmens sveikatos priežiūros įstaigų pateiktas ataskaitas apie ŽIV užsikrėtusias nėščiąsias ir jų naujagimius, kuriems per metus buvo taikoma perinatalinio ŽIV perdavimo profilaktika.

2021 metais gimė 11 ŽIV užsikrėtusių nėščiųjų. Septynioms (63,6 proc.) ŽIV užsikrėtusioms nėščiosioms buvo atlikta planinė cezario pjūvio operacija, keturios (36,4 proc.) gimė natūraliais takais. Gimdymo laikas – vidutiniškai siekė 38 (37-40) nėštumo savaitę. Pasiskirstymas pagal gimusio naujagimio lytį: 8 mergaitės ir 3 berniukai.

Pagal gyvenamąją vietą 4 ŽIV užsikrėtusios nėščiosios, kurios 2021 m. gimė, gyveno Vilniaus apskrityje, 3 – Klaipėdos apskrityje, 2 – Šiaulių, 1 – Kauno, apie vienos gyvenamąją vietą duomenų nėra.

Visoms ŽIV užsikrėtusioms nėščiosioms skirta ART nėštumo metu (13 lentelė).

13 lentelė. ŽIV užsikrėtusių nėščiųjų, kurios 2021 m. gimė ir kurioms buvo skirta ART esant perinatalinio ŽIV perdavimo rizikai, skaičius

Eil.	ART derinys	ŽIV užsikrėtusių nėščiųjų skaičius
1.	Abakaviras ir lamivudinas (sudėt. prep.) + lopinaviras ir ritonaviras (LPV/r) (sudėt. prep.)	1
2.	Lamivudinas ir zidovudinas (sudėt. prep.) + raltegraviras, RAL	3
3.	Lamivudinas ir zidovudinas (sudėt. prep.) + lopinaviras ir ritonaviras (LPV/r) (sudėt. prep.)	1
4.	Emtricitabinas ir tenofoviro dizoproksilis (sudėt. prep.) + raltegraviras, RAL	3
5.	Abakaviras ir lamivudinas (sudėt. prep.) + raltegraviras, RAL	2
6.	Abakaviras (ABC) + raltegraviras, RAL	1

Profilaktinis perinatalinio ŽIV perdavimo gydymas buvo skirtas 11 naujagimių (14 lentelė).

14 lentelė. Duomenys apie 2021 m. ŽIV užsikrėtusių motinų pagimdytus naujagimius, kuriems buvo taikomas gydymas antivirusiniais vaistais

ART derinys	Skirto gydymo atvejų skaičius
Zidovudinas, AZT, geriamoji suspensija	8
Zidovudinas, AZT + lamivudinas, 3TC + nevirapinas, NVP	3

APIBENDRINIMAS

1. 2021 metais Lietuvoje diagnozuoti **38** AIDS atvejai (29 – vyrai, 9 – moterys). Iš viso iki 2021 01 01 Lietuvoje AIDS susirgo 671 ŽIV užsikrėtę asmenys. Dažniausia (34,2 proc.) AIDS indikacinė liga, registruota 2021 metais Lietuvoje – *Mycobacterium tuberculosis* infekcija (plaučių) suaugusiems ir vaikams nuo 13 metų.
2. 2021 metais antiretrovirusinė terapija pradėta **177** ŽIV užsikrėtusiems asmenims – beveik tiek pat, kiek 2020 m. (179).
3. 2020 metais antiretrovirusinė terapija iš viso buvo skirta **1460** ŽIV užsikrėtusių asmenų, tačiau 2021 metų pabaigoje **149** (10,2 proc.) pacientams ART gydymas dėl įvairių priežasčių tęsiamas nebuvo .
4. 2021 metais gimė **11** ŽIV užsikrėtusių nėščiųjų ir visoms joms nėštumo ir gimdymo metu buvo skirta ART. Profilaktinis gydymas esant perinatalinio ŽIV perdavimo rizikai buvo taikomas visiems vienuolikai naujagimių.